

Σημείωμα

ΚΙ' ΕΜΕΙΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΜΑΣ...

Ανδρέας Ανδριανόπουλος

Την τελευταία εβδομάδα η διαφορά ανάμεσα στον ελληνικό δημόσιο διάλογο και την διεθνή πραγματικότητα έσπαγε κόκκαλα. Στα παγκόσμια μέσα ενημέρωσης, στην κύρια ειδησεογραφία, κυριαρχούσε η Ουκρανική κρίση και οι προσπάθειες για την ανεύρεση του αεροσκάφους των αερογραμμών της Μαλαισίας. Στην εγχώρια ενημέρωση κεντρικό θέμα ήταν η τύχη του ...γάλακτος!! Καθώς και οι εκτιμήσεις για τις επόμενες κινήσεις των κκ Τζαμτζή και Χαρακόπουλου. Είναι προφανές πως ο επαρχιωτισμός, που κατακλύζει την ψευδεπίγραφη δήθεν ανωτερότητά μας, μας οδηγεί έξω και μακριά από την ουσία των εξελίξεων και έξω από την πραγματικότητα των διεθνών γεγονότων.

Αυτά που γίνονται γύρω από τα παράλια της Μαύρης Θάλασσας, όχι και τόσο μακριά από τα σύνορά μας, ελάχιστα μας απασχολούν. Και για μια ακόμη φορά θα βρεθούμε ουραγοί των εξελίξεων. Όταν θα έχει ξεσπάσει κάποια μεγάλη κρίση θα αναρωτιόμαστε, για μια ακόμη φορά, για το τι και πως έγινε. Η κρίση στην Ουκρανία είναι ένα παράδειγμα για το τι ετοιμάζεται στον κόσμο που ζούμε. Η κατάρρευση των ιδεολογικών οχυρών δεν σημαίνει πως έπαψαν να υπάρχουν εθνικά συμφέροντα και συγκεκριμένες εθνικές επιδιώξεις. Της Ρωσίας οι βλέψεις προς Νότον είναι αδύνατον να κοπάσουν με την προσάρτηση της Κριμαίας. Υπάρχουν πολλοί παράγοντες που συνηγορούν προς την εκδοχή αυτή. Έχω κι άλλη φορά σημειώσει πως η Ουκρανία δεν υπήρξε ποτέ στο παρελθόν ανεξάρτητη πολιτειακή οντότητα. Η τύχη της ήταν πάντοτε δεμένη με αυτήν της Ρωσίας. Υπήρξαν θύματα των ίδιων εισβολών και σκλάβοι των ίδιων αφεντικών. Με τα χρόνια Ουκρανοί και Ρώσοι πρόσμιζαν στα ίδια εδάφη και δύσκολα σήμερα χωρίζονται οι τύχες αλλά και οι αντιλήψεις τους. Γι αυτό για τους Ρώσους αποτελεί εθνικό ζήτημα η υποχρέωση ανταπόκρισης σε έκκληση βοήθειας από Ρωσόφωνους που ζουν στην Ουκρανία,. Το ίδιο ισχύει βέβαια και για τους ομοεθνείς τους στην Μολδαβία, το Καζακστάν και το Ουζμπεκιστάν.

Σε τελική ανάλυση αυτό που ποδηγετεί τις αντιδράσεις της Ρωσίας σε σχέση με τις χώρες που απαρτίζουν το πλέγμα των πρώην σοβιετικών δημοκρατιών είναι το ισχυρότατο ιδεολόγημα της Ευρασίας. Τα δημοφιλέστερα κείμενα σε ολόκληρη σήμερα την Ρωσία είναι τα γραπτά του Λέβ Γκουμίλιεφ που ενώνει τον Ευρασιανισμό των αρχών του περασμένου αιώνα με τις νέες τάσεις της δεκαετίας του 1990. Η ιδιαιτερότητα αυτού του ιδεολογήματος είναι η σύνθεση των λαών που απαρτίζουν την ευρωπαϊκή αλλά και την ασιατική Ρωσία σε ένα απόλυτο όλο που χωνεύει διαφορετικές φυλές και θρησκείες σε μια καινούργια σύνθεση που αποδίδει στους λαούς της στέπας τα εύσημα μιάς ξεχωριστής ιδιαιτερότητας με παγκόσμια αναφορά. Από τα πράγματα έτσι οι Ρώσοι δεν μπορούν να ξεχωρίσουν πολιτιστικά και φυλετικά τον εαυτό τους από τους υπόλοιπους λαούς που συνέθεταν την πρώην σοβιετική ένωση και προηγουμένως την τσαρική αυτοκρατορία. Ένα χτύπημα λοιπόν στην Ουκρανία είναι χτύπημα στον ίδιο τον κορμό της Ρωσίας. Με τον πόνο να έχει την ίδια ένταση στον εθνικό οργανισμό σαν να είχε συμβεί μέσα στα θεωρούμενα κυριαρχικά εθνικά εδάφη.

Οι θεωρητικοί της Ευρασίας έχουν κάνει μεγάλη προσπάθεια να συμπεριλάβουν και τους μουσουλμάνους σε αυτόν τον εθνικό κορμό. Οι ηγέτες του Καζακστάν και τελευταία και του Κιργκιστάν έχουν δείξει μεγάλη αφοσίωση στα γραπτά του Γκουμίλιεφ ενώ και ο Τατζίκος

Τιμούρ Πουλάτωφ, με τον πολύ γνωστότερο φιλόσοφο Αλεξάντρ Παναρίν, αποτελούν βασικούς πυλώνες της εθνολοκλήρωσης που προβάλλουν οι θεωρητικοί του Ευρασιατισμού. Στους ηγέτες της Δύσης δεν μπορεί να διαφεύγει η πολιτιστικά δεδομένη τυφλή αφοσίωση της Ρωσικής ηγεσίας στην προστασία από κάθε «πολιτική διάβρωση» του ενιαίου εθνικού χώρου που τους περιβάλλει. Ξέρουν λοιπόν πως η Ρωσία δεν μπορεί να υποταχθεί στις προκλήσεις. Δεν ευσταθεί λοιπόν η έκκληξη που δήθεν εκφράζεται για την Ρώσικη αντίδραση. Αν η προσέγγιση της Ουκρανίας με την ΕΕ γίνει περισσότερο 'επιθετική' δεν μπορεί να αποκλεισθεί και επέμβαση στην ανατολική Ουκρανία και την Τρανσδνειστερία.

Πέραν όμως των γενικότερων πρώτων εντυπώσεων, που δείχνουν τον Πούτιν ισχυρό και τους ηγέτες της Δύσης απλά «λογάδες», τέτοιες κινήσεις κρύβουν μακροπρόθεσμα για την Ρωσία δυσκολίες και κινδύνους. Για τους Τατάρους του Βόλγα και των Ουραλίων έχω ξαναγράψει πως αποτελούν ένα καζάνι πιθανών Τζιχαντιστών που βράζει. Θα υπάρξει όμως και μεγάλη οικονομική αιμορραγία για την Μόσχα από τοπικές εμπλοκές με εθνότητες που δεν θέλουν Ρωσική πρωτοκαθεδρία και έλεγχο.

Για την Ελλάδα το πρόβλημα είναι η άγνοια. Όπως και η έλλειψη παρουσίας στη λήψη αποφάσεων που θα έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο μέλλον. Τι θα συμβεί αν στερήσει η Ρωσική ενέργεια λόγω εμπλοκών λ.χ. με το Τουρκμενιστάν; Η αν χρειασθεί να τεθούν καινούργια διαμετακομιστικά τέλη μέσα από την Ουκρανία; Η εμπλοκή στην Μολδαβία με πιθανή εκχέλιση στα Βαλκάνια; Και τι μπορεί να σημαίνουν όλα αυτά για την κατάσταση μέσα στην Τουρκία και για τις σχέσεις της με την Ελλάδα; Εκτιμώ πως αυτά είναι σοβαρότερα από τις απόψεις των Λαρισαίων για το γάλα η και για την πολιτική κληρονομιά του Μαρίνου Αντύπα.